

Predmet C-642/23

Zahtjev za prethodnu odluku

Datum podnošenja:

26. listopada 2023.

Sud koji je uputio zahtjev:

Landgericht Düsseldorf (Njemačka)

Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:

16. listopada 2023.

Tužitelj:

Flightright GmbH

Tuženik:

Etihad Airways P.J.S.C.

Landgericht Düsseldorf (Zemaljski sud u Düsseldorfu, Njemačka)

Rješenje

U sporu
Flightright GmbH protiv Etihad Airways P.J.S.C.

22. građansko vijeće Landgerichta Düsseldorf (Zemaljski sud u Düsseldorfu)

16. listopada 2023.

[omissis]

riješilo je:

Postupak se prekida.

U skladu s člankom 267. prvim stavkom točkom (b) i člankom 267. trećim stavkom UFEU-a Sudu Europske unije upućuju se sljedeća pitanja o tumačenju prava Unije:

1.

Treba li članak 8. stavak 1. točku (a) u vezi s člankom 7. stavkom 3. Uredbe o pravima putnika u zračnom prometu tumačiti na način da je putnik dao valjanu pisanu suglasnost za nadoknadu iznosa vrijednosti karte putnim vaučerima i ubilježavanjem milja ako je putnik na internetskoj stranici zračnog prijevoznika sam izradio elektronički korisnički račun na koji će se prenijeti putni vaučeri i ubilježene milje a da pritom nije vlastoručnim potpisom potvrdio svoju suglasnost s tom vrstom nadoknade?

2.

U slučaju potvrdnog odgovora na prvo prethodno pitanje: može li putnik opozvati suglasnost za nadoknadu iznosa vrijednosti karte putnim vaučerima i ubilježavanjem milja, koju je jednom valjano dao, te ponovno zahtijevati isplatu u novcu ako zračni prijevoznik u kasnijoj fazi ne prenese odobrene putne vaučere i ubilježene milje na korisnički račun?

Obrazloženje:

I.

Ustupiteljica prava imala je potvrđenu rezervaciju za let od Düsseldorfa preko Abu Dhabija (broj leta EY24) do Brisbanea u Queenslandu (broj leta EY484), koji je tuženik trebao izvesti 7. rujna 2020. Rezervacija se sastojala od takozvane karte s otvorenim povratkom (bez fiksne rezervacije datuma povratnog leta). Međutim, let pod brojem EY24, koji je tuženik trebao izvesti, otkazan je. Ukupna plaćena cijena za odlazni i povratni let iznosila je 1189,00 eura po putniku. Ustupiteljica prava platila je taj iznos organizatoru putovanja „free4Travel”.

U srpnju 2020. nad organizatorom putovanja pokrenut je postupak u slučaju nesolventnosti i on nije nadoknadio iznos vrijednosti karte, nakon čega se otac ustupiteljice prava u njezino ime obratio tuženiku. On mu je ponudio da formalno promijeni rezervaciju za letove kako bi generirao novi rezervacijski kôd Međunarodne udruge za zračni prijevoz (IATA). Otac je na to pristao. Potom je otac ustupiteljice prava ponovno nazvao zaposlenika tuženikove službe za korisnike te mu je potvrđeno da će se provesti ubilježavanje milja u vrijednosti izvršenog plaćanja koje se mogu iskoristiti za let zračnog prijevoznika Etihad (s rokom valjanosti od dvije godine), dodatno ubilježavanje milja u vrijednosti od 400,00 američkih dolara i, povrh toga, ubilježavanje dodatnih 5000 milja u okviru programa vjernosti Etihad Guest. U tu su svrhu svi putnici trebali izraditi odgovarajući korisnički račun Etihad Credit, što su i učinili. Odobrene milje potom su ubilježene suputniku, ali ne i ustupiteljici prava.

Dopisom od 16. ožujka 2021. tužitelj je u ime oca ustupiteljice prava i suputnika u okviru iste rezervacije s rezervacijskim kodom obavijestio tuženika da oni namjeravaju iskoristiti svoje pravo izbora u skladu s člankom 8. stavkom 1. točkom (a) Uredbe (EZ) br. 261/2004 te je zatražio nadoknadu u roku od sedam dana cjelokupnog iznosa vrijednosti karte za sve dijelove putovanja koji nisu realizirani.

Dopisom od 13. kolovoza 2021. ustupiteljica prava „iz predostrožnosti” je izjavila da zahtijeva „nadoknadu iznosa vrijednosti karte u skladu s člankom 8. stavkom 1. točkom (a) prvom alinejom Uredbe o pravima putnika u zračnom prometu” i da „ponovno ustupa svoja prava na povrat društvu Flightright GmbH” (tužitelj u ovom slučaju).

Tužitelj na temelju ustupljenog prava predmetnom tužbom zahtijeva nadoknadu cjelokupnog iznosa vrijednosti karte.

Tuženik osporava tužiteljevu aktivnu legitimaciju.

Općinski sud odbio je tužbu uz obrazloženje da tužitelj eventualno može zahtijevati odštetu za troškove koji se odnose na odlazni let, ali da on u ovom slučaju nije odredio njezin iznos ni nakon upute suda.

Tužitelj je protiv te prvostupanjske presude podnio pravodobnu žalbu u propisanom obliku.

Sada u žalbenom postupku zahtijeva da se preinači presuda Amtsgerichta Düsseldorf (Općinski sud u Düsseldorfu, Njemačka) od 29. travnja 2022. [omissis] i da se tuženiku naloži da tužitelju plati iznos od 1189,00 eura uvećan za kamate po stopi od pet postotnih bodova više od osnovne stope od 24. ožujka 2021.

Tuženik podupire prvostupanjsku presudu.

II.

Za ishod tužbe odlučujuća su pitanja navedena u izreci.

Konkretno:

1.

Tužitelj može imati pravo na nadoknadu iznosa vrijednosti karte od 1189,00 eura u skladu s člankom 8. stavkom 1. točkom (a) i člankom 7. stavkom 3. Uredbe o pravima putnika u zračnom prometu.

(a) U skladu s člankom 5. i člankom 8. stavkom 1. točkom (a) Uredbe o pravima putnika u zračnom prometu, u slučaju otkazivanja jednog od letova putnik načelno ima pravo na nadoknadu iznosa vrijednosti karte za dijelove putovanja koji nisu realizirani. U slučaju jedinstvene rezervacije, kao što je ovaj,

„dijelovi putovanja” koji nisu realizirani obuhvaćaju i odlazni i povratni let ([*omissis*] vidjeti i točku 4.B Smjernica za tumačenje Europske komisije od 10. lipnja 2016., C(2016) 3502 *final*, i točku 3.2. podtočku c) Smjernica za tumačenje Europske komisije za COVID-19 od 18. ožujka 2020., C(2020) 1830 *final*). Pojam „putovanje” u izrazu „dijelovi putovanja” treba tumačiti šire od pojma „let” u smislu Uredbe o pravima putnika u zračnom prometu. Pojam „let” treba tumačiti na način da je u biti riječ o operaciji zračnog prijevoza, te je tako na određeni način riječ o „jedinici” tog prijevoza, koju provodi zračni prijevoznik koji utvrđuje svoj plan puta. Suprotno tomu, pojam „putovanje” odnosi se na putnika, koji bira svoje odredište i onamo putuje letovima koje izvode zračni prijevoznici. Putovanje, koje se obično sastoji od „odlaska” i „povratka”, prije svega se određuje na temelju osobne i individualne svrhe putovanja (vidjeti presudu Suda od 10. srpnja 2008., C-173/07 [*omissis*]). Dijelovi putovanja koji nisu realizirani zbog otkazivanja prvog odlaznog leta stoga obuhvaćaju i drugi odlazni let i cijeli povratni let. Slijedom toga, suprotno mišljenju općinskog suda, nije sporno to što tužitelj nije mogao odrediti iznos troškova koji se odnose na odlazni let. Pravo se odnosi na nadoknadu cjelokupnog iznosa vrijednosti karte, koji je u ovom slučaju 1189,00 eura.

(b)

Međutim, postavlja se pitanje treba li potpuno uskratiti to pravo zato što je ustupiteljica prava, koju zastupa njezin otac, u odnosu na tuženika prethodno već iskoristila svoje pravo izbora nadoknade iznosa vrijednosti karte u skladu s člankom 8. stavkom 1. u vezi s člankom 7. stavkom 3. Uredbe o pravima putnika u zračnom prometu na način da je nadoknadu trebalo izvršiti ubilježavanjem milja. Prema izjavi svjedoka, putnica je nakon razgovora s tuženikom izradila korisnički račun Etihad Credit na koji je trebalo ubilježiti milje u vrijednosti izvršenog plaćanja, dodatno ubilježiti milje u vrijednosti od 400,00 američkih dolara i, povrh toga, ubilježiti dodatnih 5000 milja u okviru programa vjernosti Etihad Guest. Taj korisnički račun sama je elektronički izradila na tuženikovo internetskoj stranici. Pritom se postavlja pitanje treba li samostalnu izradu korisničkog računa Etihad Credit, na koji je nakon odgovarajuće komunikacije i dogovora između putnika i stvarnog zračnog prijevoznika trebalo ubilježiti milje u vrijednosti izvršenog plaćanja, dodatno ubilježiti milje u vrijednosti od 400,00 američkih dolara i, povrh toga, ubilježiti dodatnih 5000 milja u okviru programa vjernosti Etihad Guest, smatrati putnikovom „pisanom suglasnošću” u smislu članka 7. stavka 3. Uredbe o pravima putnika u zračnom prometu u okviru samostalnog tumačenja tog pojma u pravu Unije ili je za putnikovu suglasnost potreban vlastoručni potpis, kao što se to zahtijeva primjerice nacionalnom odredbom članka 126. Bürgerliches Gesetzbuch (Građanski zakonik).

Tako je Sud odlučio da članak 31. stavke 2. i 3. Montrealske konvencije treba tumačiti na način da mu se ne protivi smatranje zahtjeva pisanog oblika ispunjenim u slučaju kad zastupnik zračnog prijevoznika prijavu štete, uz znanje putnika, pisano unese u informacijski sustav tog prijevoznika, bilo na papiru bilo elektronički, pod uvjetom da taj putnik može provjeriti točnost teksta pritužbe,

kako je sastavljena u pisanom obliku i unesena u taj sustav, te je prema potrebi izmijeniti i dopuniti odnosno čak zamijeniti prije isteka roka predviđenog člankom 31. stavkom 2. Montrealske konvencije (vidjeti presudu Suda od 12. travnja 2018., C-258/16, t. 47.). U tom pogledu nije potreban vlastoručni potpis. Međutim, dosad nije pojašnjeno može li se to široko tumačenje primijeniti i na Uredbu o pravima putnika u zračnom prometu.

2.

Ako je odgovor na prvo pitanje taj da za „pisanu suglasnost” nije potreban putnikov vlastoručni potpis, nego je dovoljna i samostalna izrada korisničkog računa za ubilježavanje milja, postavlja se dodatno pitanje može li putnik opozvati pravo izbora koje je iskoristio i ponovno zahtijevati nadoknadu iznosa vrijednosti karte u novcu ako stvarni zračni prijevoznik, kao u ovom slučaju, unatoč odgovarajućem dogovoru ne provede ubilježavanje milja.

Koliko je vidljivo, sudovi Unije nisu (konačno) pojasnili ni to pitanje, tako da ga treba uputiti Sudu radi prethodne odluke.

III.

[*omissis*]

RADNI DOKUMENT